

Forord

Det er 500 år siden Columbus sejlede den forkerte vej til Indien og opdagede Amerika. I hans kølvand fulgte kolonialiseringens krudtrøg, kristendom og civilisation. 300 år senere opstod det forjættede land - utopien USA - på idéerne fra Europas revolutioner, blot med den forskel at i USA er alt større, dyrere og langt vildere end i den gamle verden.

Siden da har amerikansk kunst og kultur ofte defineret sig i forhold til, i videreførelse af eller i modsætning til Europa, ligesom europæisk kunst og kultur gang på gang har genopdaget Amerika som det forjættede land eller et grusomt vrængbillede. Det vigtige er i alle tilfælde dialogen mellem de to verdener - en dialog som den delvist nye redaktion af PASSAGE har valgt at vie dette temanummer af tidsskriftet.

De kunstneriske og litteraturteoretiske bevægelser har tit europæiske rødder - eller er i de mindste ansporet af europæiske tænkere, men bliver i deres annæmmelse ofte til noget særligt amerikansk, der så igen virker ind på den europæiske tænkning og kunstneriske skaben. Efter Dorthe Jørgensens essay, som åbner temanummeret med glimt af New Yorks 90'er kunst og kultur, danner Hans Ulrich Gumbrecht og James Cliffords artikler en sektion, der tager pulsen på litteraturkritiske trends på de amerikanske universiteter, og den interdisciplinartitet, som i Cliffords tilfælde udmøntes i en nytænkning indenfor antropologien - inspireret af litteraturteori og med stor mulighed for at virke inspirerende tilbage på litteraturteorien. En anden indgang til dette emne leverer Mette Jørgensen med sin kritiske fortælling om den amerikanske writing workshop.

Temanummerets næste sektion behandler en række amerikanske forfattere. Jan Rosiek genopdager digteren Wallace Stevens, som vi derefter bringer syv ikke tidligere oversatte digte af. Karin Knudsen sætter Raymond Carver og den litterære minimalisme under lup. Dale Carter læser Thomas Pynchons forfatterskab som en realistisk diagnose af en grundlæggende paranoia i det amerikanske samfund. Frits Andersen kigger på månens poetik og biografens problem i Paul Austers *Moon Palace*.

Brian Caraher skriver med udgangspunkt i pragmatisme om læsning som "forhandling" i en sektion, der giver to forskellige bud på amerikansk litterær debat på universiteterne. Geoffrey Hartman forsvarer en "kritikkens kultur" på baggrund af et rids af kritikkens historie og status i forhold til litteraturen, og han forsøger at definere kritikkens funktion i en moderne, politisk virkelighed.

Med dette temanummer har vi forsøgt at videregive andres genopdagelse og fascination af amerikansk kultur og kritik. Fascinationen er dog andet og mere end det, der udtrykkes gennem intellektuelle analyser. Derfor har vi også bedt en række danske forfattere med tilknytning

til USA om deres bud på fascinationen af Amerika, fremstillet i kunstnerisk form. Det kom der nogle meget forskellige bidrag ud af, som er at finde som passager mellem de øvrige bidrag.

Til sidst i nummeret er en debat, som er affødt af forrige PASSAGE-nummers tema om Friedrich Hölderlin. Denne debat introduceres umiddelbart før artiklerne.

Temaet for næste nummer af PASSAGE er DE STORE ROMANER.